

Drammen, 20.6.2014

Kulturdepartementet
Kunnskapsdepartementet

Det muliges kunst - råd til kulturministeren og kunnskapsministeren

Høringsuttalelse fra Kulturforbundet

En stor del av Kulturforbundets medlemmer arbeider innenfor fagområdet denne utredningen omfatter. Den politiske vurderingen av denne utredningen vil få konsekvenser for deres mulighet til yrkesutøvelse. Vi ser at utredningen sette søkelys på mange viktige punkter og gir gode råd som det er lett å bifalle.

Først vil vi si at vi er svært fornøyd med at Kultur- og Kunnskapsdepartementet har gått sammen om å få gjennomført arbeidet med denne utredningen. Et godt samarbeid på departementsnivå er helt nødvendig for å lykkes med et godt tilbud om kunst og kultur i opplæringen.

Råd I

Utredningen beskriver godt hvorfor kunst og kultur er viktig. Identitetsbygging, mellommenneskelig forståelse, kreativitet, dannelse og sosiale ferdigheter er viktig både for samfunnet og individet. Vi opplever i mange sammenhenger at kunst og kultur brukes som noe som er hyggelig men ikke særlig viktig. Dette kan ha sammenheng med at vi lærer gjennom skolens satsing hvilke fag som er viktige eller mindre viktige. Kunst er viktig for å styrke elevens evne til læring. Norge kommer ikke spesielt bra ut av Pisatestene. Deltakelse i kunst- og kulturfag vil gjøre en forskjell i læreprosessen, og dermed påvirke resultatene i kunnskapstesten.

Vi slutter oss til at det er behov for kriterier for kulturell kompetanse på skolenivå.

Råd II

Det er alltid ledelsen som gjør prioriteringer og legger føringer på arbeidet som utføres. Det skal ikke være slik at det er lederens personlige interesser som er avgjørende for satsingsområdene. Det må være tydelige føringer fra høyere nivåer. Helt opp til politisk nivå i departementene. Tydelige føringer får konsekvenser for prioriteringer, planer, for å skaffe rett kompetanse og god tilrettelegging. God samhandling mellom kultur- og kunnskapsdepartementet bør vise vei for god samhandling også i kommunene. Rapportering om kulturell kompetanse på skole- og barnehagenivå vil øke kunnskapen og oppmerksomheten om kunst og de estetiske fag, noe som er nødvendig i en tid der kulturetatene smuldres bort i mange kommuner.

Råd III

Vi er enige i at dette vil sikre et mer helhetlig tilbud og bedre ressursutnyttelse.

Råd IV

Kulturutredningen 2014 viste tydelig behovet for å styrke den lokale grunnmuren. Kulturforbundet ønsker at barn og unge skal få et bredt og godt tilbud av kunst og kultur. Samtidig er vi opptatt av at de som formidler skal ha gode arbeidsforhold. Små stillinger og variabel arbeidstid kan være utfordrende. Kombinasjonsstillinger i grunnskole og kulturskole og bedre utnyttelse av tida kunstnere fra DKS er tilgjengelige, vil gi positive effekter både for utøverne og for elevene og øke sjansen for at elevene får opplevelser av høy kvalitet.

Råd V

Her legges det stor vekt på nyetablering av et nasjonalt senter. At Kultur- og Kunnskapsdepartementet sammen utarbeider et mandat vil gi senteret en tydelig rolle. Vi synes ekspertgruppa har gitt en god og grundig beskrivelse av hvorfor, hvordan og hvilke oppgaver som skal legges til et slikt senter. Det er viktig at senterets rolle og mandat er tydelig før struktur og beliggenhet blir endelig bestemt. Vi mener det er bra at det nye senteret knyttes til en god høgskole og et bredt og relevant fagmiljø med en funksjonell geografisk beliggenhet.

Råd VI

Gode samarbeidsmodeller mellom kultur- og skolesektor lokalt er viktig. Vi vet at kommunene er den største bidragsyter til utvikling av lokalt kulturliv. Her er det viktig å se sammenhengen mellom skolen som arena for kunst og kultur og samtidig som kjerne for kulturaktivitet i fritida. Det er viktig at kommunenes kulturadministrasjon blir sentral i koordineringen lokalt og i det politiske arbeidet.

Råd VII

Dårlig undervisning kan være minst like ødeleggende som ingen undervisning. God og relevant fagkompetanse er helt nødvendig for elevenes opplevelse og utbytte. Kulturforbundet vil også understreke viktigheten av god formidlingskompetanse. Det er ikke automatikk i at en god utøver er en god formidler. Skolene må også øke sin kompetanse på tilrettelegging for formidling. Dette bør få konsekvenser for lærerutdanningen slik utredningen påpeker. Rekrutteringen til de praktisk- estetiske fag må sikres. Dette vil ha sammenheng med fagenes status i læreplanene. Når det engasjeres utøvere uten formell fagkompetanse, kan det være flere årsaker. Det kan være vanskelig å få tak i kvalifiserte utøvere. Eller det kan være utøvere som leverer høy kvalitet uten å ha formalkompetanse. Vi mener det er grunn til å vurdere om det bør etableres en ordning med vurdering av realkompetanse. Kulturforbundet har lenge vært opptatt av dokumentasjon og forskning på hvordan og hvorfor kultur virker. Vi ønsker mer norsk forskning innen hele feltet.

Råd VIII

DKS har gitt mange elever gode, positive opplevelser. En flott institusjon som bør styrkes med tydeligere oppgaver, større ansvar og et sekretariat med både kultur- og skolefaglig kompetanse. Forankringen i skolene må styrkes. Det er dessverre mange eksempler på at skolene ikke har lagt til rette når utøverne kommer. En av grunnene kan være at DKS-tilbudene ikke har blitt vurdert som relevante. Kulturforbundet vil understreke viktigheten av at tilbudet fungerer som en integrert del av skolens helhetlige arbeid. Det bør være et krav til alle skoler at DKS-forestillingen er godt forberedt. Som alt annet må de ulike kunstuttrykk læres, noe er lettere enn annet, men forestillingene fra DKS får best effekt når elevene er godt forberedt.

En digital ordning for å melde inn ideer og tilbud til DKS er et selvsagt behov i vårt langstrakte land.

Kulturskolen har i mange kommuner ansvar for DKS, men ofte uten at de er tilført administrative ressurser. En styrking av rammevilkårene kulturskolene har for å bistå i dette arbeidet, er essensielt for å oppnå god kvalitet. Frivillighet og dugnad legges gjerne ned administrativt i dag.

Råd IX

Kulturskoletimen har på kort tid vist mange flotte eksempler på hvordan elever har utviklet ferdigheter på mange områder. Estetiske fag bør ha sin plass i skolen, og på en slik måte at fag som musikk, formgivning, drama, foto/film og skapende skriving likestilles. Samarbeidet med kulturskolene er naturlig å bygge videre på. Nasjonal oversikt viser at det er flere formelt og høyt utdannende lærere i kulturskolen enn i grunnskolen. Grunnskolen sliter med å gi elevene læring, som tilfredsstillende kravene i Kunnskapsløftet. Noen av dagens elever er framtidens utøvere. Vi mener det er viktig at den tredelte modellen som beskrives ivaretar breddetilbudet i store grupper, tilrettelagt opplæringstilbud og fordypning som talenttilbud.

Øremerking av statlige midler til et lokalt kulturløft for kulturskolene, mener vi er en riktig vei å gå. Det er stor forskjell i kommunenes satsing. Med overføring av ressurser til administrasjon og undervisning innen estetiske fag, kan kulturskolen i flere tilfeller ta over ansvaret for undervisning i skolens kunstoffag.

Råd X

Kulturforbundet mener at med en kulturnæring i vekst, er det nødvendig å sikre kompetanse og kvalitet i kunst- og kulturfagene. Det vil styrke fagområdet og dermed samfunnets syn på viktigheten av nasjonal satsing på kunst og kultur. Noe som igjen kommer oss alle til gode. Sammenhengen mellom kultur og helse bidrar til livskvalitet, trivsel og stabilitet og bør være gjenstand for forskning.

Med vennlig hilsen
Kulturforbundet – en yrkesorganisasjon i Delta
Lena Hillestad
Leder